Warszawa, dnia 05 listopada 2015 r.

RZĄDOWE CENTRUM LEGISLACJI
DEPARTAMENT POSTĘPOWAŃ PRZED
TRYBUNAŁEM KONSTYTUCYJNYM

RCL.DPiO.590.13/2015

INFORMACJA O WYROKU

TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO

Z DNIA 23 CZERWCA 2015 R. O SYGN. AKT SK 32/14[1]

I. Problem prawny.

W postępowaniu wszczętym skargą konstytucyjną sp. z o.o. z dnia 13 stycznia 2014 r. zaskarżono przepis art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 90, poz. 631, z późn. zm.[2]), umożliwiający dochodzenie przez uprawnionego zryczałtowanego odszkodowania, jeżeli inny podmiot w sposób zawiniony naruszył jego autorskie prawa majątkowe. Wysokość odszkodowania została ustalona jako „trzykrotność stosownego wynagrodzenia, które w chwili jego dochodzenia byłoby należne tytułem udzielenia przez uprawnionego zgody na korzystanie z utworu".

II. Wzorzec kontroli.

Art. 64 ust. 1 i 2 w związku z art. 31 ust. 3 w związku z art. 2 Konstytucji RP.

III. Treść orzeczenia.

Trybunał Konstytucyjny orzekł, że art. 79 ust. 1 pkt 3 lit. b ustawy z 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych w zakresie, w jakim uprawniony, którego autorskie prawa majątkowe zostały naruszone, może żądać od osoby, która naruszyła te prawa, naprawienia wyrządzonej szkody poprzez zapłatę sumy pieniężnej w wysokości odpowiadającej – w przypadku gdy naruszenie jest zawinione – trzykrotności stosownego wynagrodzenia, które w chwili jego dochodzenia byłoby należne tytułem udzielenia przez uprawnionego zgody na korzystanie z utworu, jest niezgodny z art. 64 ust. 1 i 2 w związku

[1] Dz. U. z 2015 r. poz. 932.
[2] Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 121, poz. 843, z 2007 r. Nr 99, poz. 632 i Nr 181, poz. 1293, z 2009 r. Nr 157, poz. 1241, z 2010 r. Nr 152, poz. 1016 oraz z 2015 r. poz. 932 i 994.

z art. 31 ust. 3 w związku z art. 2 Konstytucji. Ponadto Trybunał Konstytucyjny postanowił umorzyć postępowanie w pozostałym zakresie.

Trybunał Konstytucyjny uznał, że zaskarżony przepis narusza zasadę proporcjonalności i stanowi przejaw zbyt daleko idącej ingerencji w wolność majątkową sprawcy deliktu. Zdaniem Trybunału niedopuszczalne jest, by uprawniony z tytułu autorskich praw majątkowych uzyskiwał możliwość dochodzenia takiego roszczenia odszkodowawczego, które całkowicie odrywałoby się od wielkości poniesionej przez niego szkody i stanowiło jej wielokrotność. Wprowadzanie do roszczenia odszkodowawczego elementów ryczałtowości nie może prowadzić do całkowitego zagubienia proporcji pomiędzy wielkością poniesionej szkody a tymże odszkodowaniem. Tymczasem rozwiązanie zawarte w zaskarżonym przepisie prowadzi do takiej sytuacji. W ocenie Trybunału ustawodawca, kształtując analizowane roszczenie, zastosował wobec sprawcy deliktu zbyt dotkliwą sankcję.

Kwestionowane przepisy w zakresie wskazanym w sentencji orzeczenia utraciły moc obowiązującą z dniem ogłoszenia wyroku w Dzienniku Ustaw, tj. z dniem 1 lipca 2015 r.

IV. Wskazówki dla prawodawcy.

Trybunał stoi na stanowisku, że uprawnionemu, którego prawa majątkowe zostały naruszone, można przyznawać różne ochronne instrumenty prawne, niemniej nie powinien on dysponować takimi instrumentami, które wskazywałyby na to, że sam ustawodawca gwarantuje nadmierną ingerencję w prawa majątkowe odpowiedzialnego ex delicto. Skoro co do zasady takim podstawowym instrumentem ochronnym jest odszkodowanie ustalane w granicach adekwatnego związku przyczynowego, to nawet wprowadzanie elementów ryczałtowości nie może prowadzić do całkowitego zagubienia proporcji pomiędzy wielkością poniesionej szkody a tymże odszkodowaniem.

Joanna Knapińska
Dyrektor
Departamentu Postępowań przed Trybunałem
Konstytucyjnym
w Rządowym Centrum Legislacji

/-podpisano bezpiecznym podpisem elektronicznym
weryfikowanym przy pomocy ważnego
kwalifikowanego certyfikatu/

Sprawę prowadzi: Aleksandra Zdunek-Drabot